/22

p. Ciołkosz

MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 17 XII 1941.
/poranny/

I

Dotyczące Polski.

BUKAREszT po ukraińsku, 15 XII, g.20,00.
W okręgu samborskim czynnych jest 205 szkół z ukraińskim językiem wykładowym, w tym 106 szkół powszechnych 4-klasowych, 65 drugiego stopnia /od klasy 4-tej do 6-tej/ 134 szkoły 3-go stopnia /klasa 6-ta i 7-ma/.

MOSKWA po polsku, 16 XII, g.13,30.
Gen. Sikorski dokonał w obecności wicekom. Wyszyńskiego, amb. Kota i gen. Andersa przeglądu oddziałów polskich w centrum wyszkolenia. Obecni byli także przedstawiciele misyj wojskowych angielskiej, amerykańskiej i czechosłowackiej. Przed przeglądem odbyło się w garnizonowym kościele katolickim nabożeństwo, na którym obecna była cała generalicja.
Gen. Sikorski odebrał defiladę z trybuny ozdobionej flagami polską, sowiecką, angielską i amerykańską. Obok znajdowali się gen. Karaszewicz-Tokarzewski, amb. Kot i wicekom. Wyszyński. Raport złożył gen. Boruta-Spiechowicz. Gen. Sikorski wygłosił przemówienie, w którym dał wyraz przekonaniu o doniosłym znaczeniu przyjaźni polsko-sowieckiej, dzięki której Polska odzyska niepodległość.
W defiladzie wzięły udział wszystkie rodzaje broni, m. in. artyleria przeciwpancerna i przeciwlotnicza, artyleria zwykła wyposażona w działa najnowszego typu i piechota. Defiladę rozpoczął oddział piechoty, za którym postępowała orkiestra.
Uwaga: komunikat o przeglądzie wojsk nadany był także po rosyjsku, oraz w innych językach, m. in. po czesku o godz.17,00.

MOSKWA po rosyjsku, 15 XII, g.7,00.
Tekst depeszy gen. Sikorskiego do Stalina.- Obszerny tekst komunikatu o przyjęciu na cześć gen. Sikorskiego w głównej kwaterze armii polskiej w ZSRR wraz z tekstem mowy gen. Sikorskiego, zawierającej oświadczenie Stalina, iż Polska będzie silniejsza i większa niż przedtem.

NEW YORK NBC po angielsku, 15 XII, g.14,00.
Retransmisja z Londynu: korespondent J. Mac Vane. Pro niemiecki dziennik szwedzki zamieszcza doniesienia z Berlina o tym, że tysiące ludzi umierają na tyfus w okupowanej przez Niemców Rosji i Polsce.

II

Z najważniejszych spraw światowych.

ROZGŁOSNIE AMERYKAŃSKIE, 16 XII.
New York NBC, g. 16,00 i 18,00, CBS g.18,00 i 19,00, 19,30, Boston /po polsku/ g.19,45/.
NYT stwierdza, iż raport Knoxa jest pokrzepiający, straty nie były aż tak poważne, jak się obawiano. Nie ma jednak żadnej tendencji do ich pomniejszania. Są wiadomości, że niektóre z uszkodzonych okrętów są już znów w akcji.
Japończycy posunęli się o 50 mil w kierunku na Singapore, od którego dzieli ich jeszcze 400 mil. Miarodajne źródło w Londynie przewiduje możliwość ewakuacji Hong Kongu. i podkreśla, że pozycja ta nie może być broniona w nieskończoność.
Donoszą z Manili o zniszczeniu 153 samochodów japońskich z wojskiem.
W Waszyngtonie podkreśla się, iż propaganda japońska stara się przedstawić początkowe sukcesy tak, by oszołomić innych partnerów osi; raport Knoxa świadczy o ~~[illegible]~~ mówienia całej prawdy.
R. Clapper stwierdza w NY World Telegram, że Ameryka ma wszystkie środki dla wygrania wojny i wygra ją napewno. Mówiąc o ataku japońskim,

Clapper podkreśla, że poza stworzeniem w kilka godzin jednolitego frontu narodu amerykańskiego, był on również dobrą dla nas lokeją, którą potrafimy wykorzystać.

Czang Kaj Szek oficjalnie zaproponował sojusz wojskowy wszystkich państw walczących z partnerami osi.

W Japonii rośnie niepokój co do przyszłej postawy Sowietów, które mają na Dalekim Wschodzie 1500 najnowszych samolotów o zasięgu 900 mil, podczas gdy odległość od baz sowieckich do Tokio wynosi 700 mil.

W Kujbyszowie odbyła się narada dowódców armij sowieckich dla uzgodnienia dalszej akcji, mającej na celu zupełne wypędzenie Niemców z Rosji.

Korespondent NYT Taylor, który był w Finlandii, stwierdza że panuje tam wielkie przygnębienie. Straty Finów wynoszą dotąd 55 tysięcy, zaś w czasie poprzedniej wojny z Rosją wynosiły ogółem 67 tys.

Korespondenci amerykańscy donoszą z Moskwy, iż część urzędów ewakuowanych do Kujbyszowa, już powróciła do Moskwy.

Hitler odesłany został z frontu przez swych lekarzy.

Waszyngtońskie koła wojskowe otrzymały własne sprawozdanie o sytuacji wojennej w Rosji. Wynika z niego, że Niemcy istotnie ponieśli pod Moskwą kapitalną porażkę. Odstępują teraz na całym froncie i nie może być mowy o tym, by odwrót ten spowodowały względy strategiczne lub klimatyczne. Z tego powodu sytuacja wewnętrzna w Niemczech znacznie się zaostrzyła. Hitler wstrzymał niedawno wszystkie urlopy w wojsku. Chodziło tu nie o względy natury wojskowej, lecz czysto polityczne: władze niemieckie muszą izolować wojskowych od ludności w obawie, by urlopnicy nie opowiedzieli prawdy o sytuacji na froncie.

Bardzo wysoko postawione osobistości w Waszyngtonie widzą w proteście Vichy dowód przybrania zdecydowanej postawy wobec terroru niemieckiego. Hull oświadczył, iż jest przekonany, że Francuzi tak jak dawniej zdołają stawić czoło sytuacji i zachowają swą niepodległość, oraz podkreślił, że nic mu nie wiadomo o rzekomym odwołaniu amb. Leahy.

<u>Schenectady WGEO</u> po angielsku, 15 XII, g.10,15. Waszyngton zdaje się być przeznaczony na główną kwaterę w drugiej wojnie światowej. Istnieje możliwość, że szereg rządów emigracyjnych przeniesie się z Londynu do Waszyngtonu.

ANKARA po turecku, 15 XII, g.19,15.

O ile pod naciskiem opinii flota Stanów wstąpi do akcji, może wpaść w pułapki japońskie, gdyż na Pacyfiku roi się od japońskich łodzi podwodnych. Z drugiej strony, jeżeli wielkie operacje floty będą na krótko odroczone i Pacyfik oczyszczony przez samoloty i lekkie jednostki Stanów, sytuacja może się bardzo zmienić na korzyść Ameryki. Trzeba pamiętać, że łodzie podwodne mogą przebywać na morzu bez odnowienia materiałów pędnych najwyżej 3 tygodnie, po czym muszą wracać do baz.

Protest Vichy ma duże znaczenie. Mogło tu chodzić o wywarcie wrażenia, że rząd Petaina jest rządem patriotycznym.

BERLIN po niemiecku, 15 XII, g.17,30.

Francja rozumie, że wybiła godzina decyzji dla cywilizowanej ludzkości. Nikt bardziej niż Francuzi nie pojmuje tej wojny między dwoma światami: są oni ofiarą jednego z tych światów - świata plutokracji i żydowstwa.

STAVANGER po norwesku, 15 XII, g.7,00.

Donoszą z Tokio, że min. spraw zagr. rządów Czung King uda się do Kujbyszewa dla uzyskania zwiększenia pomocy sowieckiej. Szef misji wojskowej Stanów w Czung King w raporcie do Waszyngtonu wątpi, czy Czang Kaj Szek jest zdolny będzie do dalszego oporu; misja zażądała tysiąca samolotów i tysiąca lotników dla wzmocnienia sił Czung Kingu.

BELGRAD po serbsku, 14 XII, g.18,15.

Donoszą o starciu z resztkami band komunistycznych, które uchodząc z Użice zamierzały zająć Kliuc i Obrenovac i wprowadzić tam nową republikę sowiecką. Komuniści stracili 140 zabitych.

ZEESEN po niemiecku, 15 XII, g.5,00.

W Tokio podkreślają, że w razie dalszego posuwania się Japończyków na

na Półwyspie Malajskim forteca Singapore zostałaby zupełnie odcięta. Wysunęłoby się wtedy bardzo konkretnie zagadnienie losu Indyj Holenderskich. W związku z tym prasa tokijska znów podkreśla, że Japonia uważa za swych wrogów tylko Stany i W. Brytanię, zaś władze Indyj Holenderskich wciąż jeszcze mają świetne możliwości współpracy w sferze pomyślności Dalekiego Wschodu.

III

Ogólne.

LUXEMBURG po angielsku, 15 XII, g.14,30.
Londyński korespondent CBS donosi, że w sobotę dzienniki londyńskie zaprzestały ogłaszać wiadomości o sytuacji na Dalekim Wschodzie i nagle poczęły podkreślać wypadki na froncie rosyjskim. Jasnym jest, że propaganda brytyjska stara się przeceniać nic nie znaczące wydarzenia w Sowietach, by odwrócić uwagę od położenia na Pacyfiku.
Komentując wypowiedzenie wojny przez Bułgarię, Słowację, Rumunię, Chorwację i Węgry, prasa niemiecka podkreśla, że świadczy ono jeszcze raz o jedności kontynentu europejskiego.

WROCŁAW po angielsku, 15 XII, g.21,30.
Szwedzkie Stronnictwo Ludowe w Finlandii ogłasza, że mimo wysiłków z zewnątrz stoi stanowczo u boku rządu fińskiego we wspólnej walce z bolszewizmem.

PRAGA po czesku, 15 XII, g.17,00.
O znaczeniu stosunków czesko-niemieckich świadczy fakt, że poświęcili im wiele uwagi najlepsi w obu narodach. Jak stwierdził Goebbels, Wersal był tylko epizodem, zaś państwo czecho-słowackie państwem sezonowym.

ZEESEN w języku afrikaan, 15 XII, g.19,45.
W swej wielkiej mowie ostatniej Fuehrer wykazał, że wbrew zarzutom plutokratów Niemcy są republiką.

[illegible], 15 XII, g.20,00.
W Czernihowie wychodzi dziennik Ukraiński Wisty, założone stowarzyszenie literatów i towarzystwo sportowe. W Korostenin życie powoli wraca do normy. Dzieci otrzymują 300 gr chleba dziennie, zaś dorośli 600. W Żytomierzu, który jest siedzibą generalnego komisariatu, wychodzi Hołos Ukrainy pod redakcją Własa Staniuka.

MOSKWA po rosyjsku, 15 XII, g.7,00.
Prawda: partyzanci, bierzcie bezlitosną pomstę na najeźdźcach, niszczcie ich wszędzie.
15 XII, g.11,00. Prawda: ofensywa na Tychwin przekonała nas, że Niemcy są bardzo wrażliwi na atak flankowy i ogromnie boją się okrążenia; dzięki zajęciu Tychwina dzień wyzwolenia Leningradu przybliżył się.
15 XII, g.16,15.
Narodowi socjaliści nie są narodowi i nie są socjalistami; są to imperialiści, robiący wielkie majątki.
15 XII, g.17,00. Armia czerwona Dalekiego Wschodu z entuzjazmem przyjęła wiadomości o zwycięstwach pod Moskwą.
15 XII, g.19,30. Zwycięstwo pod Moskwą pobudziło kołchoźników Azerbejdżanu do nowych wysiłków. Instytut literatury Azerbejdżanu ogłasza wiersze miejscowych poetów, poświęcone Moskwie i jej pełnej chwały obrony.
15 XII, g.21,00. Prasa amerykańska podkreśla doniosłość zwycięstw pod Moskwą.
16 XII, g.16,45. Żołnierzu czerwony, robotniku przy warsztacie! Nie zapominaj ani na chwilę, że tam, skąd jeszcze nie wypędzono krwawych psów faszystowskich, gwałcą oni nasze matki, żony i córki. Pamiętaj, że wołają one o pomoc. Musimy zmiażdżyć szpiegost niemiecką, jakiej jeszcze nie widział świat. Niemcy to nie ludzie, ani nawet dzikie zwierzęta. Wszyscy muszą znaleźć grób na ziemi sowieckiej. Zabijajcie ich, gdzie możecie, niszczcie jak plugawe robactwo! Uprzątniemy później z tej padliny nasze pola i lasy. Nienawiść, która w stosunku do Niemców zrodziła się w sercach Rosjan, jest nienawiścią zdrową. Wyrasta z miłości do Rosji i całego

cywilizowanego świata. Nie należy się jej wstydzić, trzeba zabijać Niemców bez litości, bez przerwy, aż do ostatniego. /Wezwanie poprzedzone było opisem gwałtów niemieckich, dokonanych w Krasnej Polanie. Znamienne, jest, że w tekście stało mowa była o "Niemcach", minimalnie zaś o "faszystach"./

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE

Depesze.

Korespondent agencji Domei w Waszyngtonie Holekomi, syn pisarza japońskiego, zgłosił dymisję i zamierza wstąpić do armii Stanów.- Gen. Aguinaldo, który na przełomie wieku był wodzem powstania na Filipinach przeciw Stanom, przeciwstawił się wysiłkom japońskim wywołania rewolty na Filipinach.- Wśród dowódców wojsk chińskich, idących na odsiecz Hong Kongu, znajduje się bohater wielkiej bitwy pod Szanghajem w 1932 gen. Sai Ting Tai.- Sekretarz ambasady rumuńskiej w Waszyngtonie podał się do dymisji, oświadczając, że chce walczyć po stronie państw demokratycznych przeciw ciemiężcom wszystkich, w tym i Rumunii, tj. Niemcom.

Korespondenci.

B. Silen, Manila. Niezmiernie wpływowy Filipińczyk sen. Waller, przydzielony został do sztabu gen. Mac Arthura w uznaniu wspaniałych czynów wojsk filipińskich.- F. Bate, Londyn. Koła miarodajne sądzą, że Japonia zaatakowała Stany dla przyczyn analogicznych do tych, dla jakich Niemcy napadły na Rosję: z obawy, iż machina wojenna Stanów staje się zbyt potężną. Jednym z zadań Kurusu było zbadanie ścisłości doniesień o wzroście potęgi zbrojnej Ameryki.

IV

Z ostatniej chwili

NEW YORK NBC po angielsku, 16 XII, g.23.30
Prezydent Roosevelt ogłosił wprowadzenie cenzury wojennej dla prasy i radia.
Nadchodzą wiadomości o ciągłym pogarszaniu się warunków i nastrojów w Finlandji.

CHUNGKING po angielsku, 16 XII, g.22.30
Tokio ogłasza, że dziś o 18.30 czasu miejscowego Japończycy rozpoczęl drugi gwałtowny atak na Hongkong.
Dowództwo armji chińskiej donosi, iż ofenzywa chińska w rejonie Kant i Szanghaju rozwija się niepowstrzymanie.

SCHENECTADY po angielsku, 16 XII, g.23.15
Prezydent Filipin zarządził pobór mężczyzn od 19 do 45 lat.
Generał Tojo oświadczył, iż niema żadnych zmian w postawie Japonji wobec Sowietów.
Ofenzywa sowiecka rozwija się obecnie na froncie jednego tysiąca mil Na wschód od Leningradu Rosjanie rozpoczęli generalną ofenzywę. Z Ankary d noszą, że budzi to ogromny niepokój wśród Niemców i nie wykluczone jest, zaryzykują oni nawet kontrofenzywę, by powstrzymać napór Rosjan na tym fr
Według informacyj uzyskanych przez amerykańskie czynniki wojskowe Niemcy stracili w Rosji conajmniej 10 tys. Tanków i 15 tys. samolotów.
Rozgorzała na nowo walka między Reichswerą i Partją. Armja przeciwna była atakowaniu Rosji i to było głównym powodem jej antagonizmu wobec Hes
Komentator Christian Science Monitor przewiduje niebawem wybuch rewoluc we Włoszech, która rozszerzy się następnie na wszystkie kraje okupowane.

MOSKWA po polsku, 17 XII, g.7.15
Dnia 16 grudnia wojska sowieckie zdobyły Kalinin, zadając ciężkie straty trzem dywizjom niemieckim.